आ.व. २०७८।७९ को

वार्षिक शैक्षिक स्थीति प्रतिवेदन

(Annual Educational Status Report)

तयार गर्ने

क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

शिक्षा, युवा तथा खेलकूद शाखा

धनुषा, मधेश प्रदेश

हाम्रो भनाइ

शिक्षा मानव विकासको आधार हो । समाज रुपान्तरणको कसी हो । राष्ट्र समृद्धिको आधार हो । समाजलाई रुपान्तरण गर्दै राष्ट्रलाई समृद्धिको मार्गमा बढाउनका लागि शिक्षा निर्विकल्प अस्त्रको रुपमा रहेको हुन्छ । नेपालको संविधान अनुसार नेपाल संघीय मूलुकको रुपमा स्थापित भएको छ । देशको शासकिय तथा राजनीतिक संरचना परिवर्तन भए पश्चात देशमा संघ, प्रदेश र स्थानिय सरकारहरु सक्रिय छन् । यी तीन तहका राज्यका संरचना भित्रका विभिन्न निकायहरु शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि क्रियाशिल रहेका छन् भने त्यस्ता निकायहरुको माझ गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्ने चुनौति हामी माझ छ ।

नेपालको संविधान अनुसार स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार क्षेत्र भित्र रही स्थानिय तहको रुपमा स्थापित यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाको संगठन भित्र शिक्षा क्षेत्रलाई चलायमान गराउने निकायको रुपमा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा रहेको छ । यस शाखाले स्थानिय सरकार संचालन ऐनले दिएको शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित कार्यहरु नियमानुसार सम्पादन गर्दै आएको छ । स्थानिय तहको संगठन भित्र माध्यमिक र आधारभूत शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यहरु सम्पादन गर्ने मूख्य जिम्मेवारी रहेको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा कर्मचारी अभाव, समयमा अख्तियारी प्राप्त नहुने, राजनीतिक अस्थिर प्रणाली लगायतका कारण संघ, प्रदेश तथा स्थानिय तहबाट निर्धारण गरिएका वार्षिक कार्यक्रमहरु तोकिएको समयमा लक्षित प्रगति सहित सम्पादन हुन नसकिरहेको अवस्थामा आ.व. २०७८।०७९ मा सम्पन्न भएका कार्यहरुको भौतिक लक्ष्य तथा वित्तिय प्रगति सहितको पूर्ण विवरण प्रस्तुत गरी शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाले यो वार्षिक शैक्षिक स्थीति प्रतिवेदन तयार गरेको छ ।

क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट सम्पादन भएका विभन्न कार्यहरु गर्न/गराउनका लागि प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने श्रद्धेय नगर प्रमुख ज्यू, उपप्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू, जनप्रतिनिधि ज्यूहरु, शाखा प्रमुख तथा कर्मचारी मित्रहरु, र यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न विद्यालयहरुमा कार्यरत प्रधानाध्यापक तथा शिक्षक ज्यूहरु, अभिभावक ज्यूहरु, वि.व्य.स. लगायत शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि क्रियाशिल शिक्षा सम्बद्ध संघसंस्थाका पदाधिकारी ज्यूहरुमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौ ।

शिक्षा क्षेत्रमा गरिएको लगानीको प्रतिफल भौतिक प्रगति जस्तो रातारात देखिने अवस्थामा नहुने हुँदा शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि आगामी वर्षहरुमा समेत प्राथमिकताको क्षेत्रको रुपमा राखी गुणस्तरिय शिक्षा विकासको लागि सकारात्मक तथा रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा राख्दै यो प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्णमा पुनः हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छौ । धन्यवाद !

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका,
महेन्द्रनगर, धनुषा ।

विषयसूची

शिर्षक	पेज नं.
परिच्छेद-१:स्थीति प्रतिवेदनको परिचय	५
१.१ पृष्ठभूमि	
१.२ स्थिति प्रतिवेदनको उद्देश्य	
१.३ स्थिति प्रतिवेदन निर्माण प्रक्रिया	
१.४ स्थिति प्रतिवेदन तयारीका क्रममा प्रयोगमा ल्याइएका दस्तावेजहरू	
परिच्छेद-२ :शैक्षिक अवस्था	**६-१७**
२.१ साक्षरताको स्थिति	
२.२ शिक्षण संस्थाहरूको संख्यात्मक विवरण	
२.३ विद्यार्थी विवरण	
२.४ भैतिक तथा पूर्वाधारको अवस्था	
२.५ विद्यालय शिक्षाका शैक्षिक सुचकहरु	
२.६ नगरपालिकाको सगठन संरचनामा शिक्षा क्षेत्रको अवस्था तथा जनशक्तिको अवस्था	
परिच्छेद-३:कार्यक्रम कार्यान्वयनको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति	**१७-१८**
३.१ शिक्षा क्षेत्रको बजेट र खर्चको अवस्था	
३.२ बजेट उपशिर्षक अनुसार बजेट तथा खर्चको अवस्था	
३.३ कार्यक्रम कार्यान्वयनका मुख्य समस्या र चुनौती	
३.४ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सुधारका उपाय	
परिच्छेद-४ :उपलव्धि तथा कार्यक्रम विस्तृतिकरण	**१९-३२**
४.१ शिक्षक दरबन्दि मिलानको प्रगती विवरण	
४.२ उत्कृषट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढिकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान	
४.३ विद्यालय सुशासन तथा पारदर्शिताका लागि गरिएका प्रयासहरु	
४.४ प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम अन्तर्गत न्युनतम प्यकेज कार्यान्वयनको अवस्था	
४.५ शिक्षण सहयोग अनुदान कार्यान्वयनको अवस्था	
४.६ विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, **ICT**प्रयोगशाला,पुस्तकालय तथा इन्टरनेट सुबिधा पुगेका विद्यालयको अवस्था	
४.७ शिक्षकको समयावधि सुधार कार्यक्रम	

४.८ विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको पेशागत सहयोगको स्थिति

४.९ बाल विकास केन्द्रको अवस्था

४.१० शिक्षक दरबन्दिको अवस्था

४.११ विद्यालय सुधार योजना निर्माण र सामाजिक परीक्षणको अवस्था

४.१२ कोभिड १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजिकरणका लागि भएका कार्यक्रम तथा प्रयासहरु

परिच्छेद-५ःअसल अभ्यास, प्रमुख उपलब्धि, चुनौती तथा समाधानका उपायहरू **३३-३५**

५.१ असल अभ्यास तथा नवप्रर्वतनात्मक कार्यक्रमहरु

५.२ समग्र कार्यक्रमका प्रमुखउपलब्धिहरू,

५.३ चुनौती तथा समाधानका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू

अनुसूचीहरू

- चालु आवमा सञ्चालित प्रमुख कार्यक्रमहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगति तालिका
- राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक) बाट पारित आ. व. २०७८।०८९ को शिक्षक तलवी प्रतिवेदन

तालिकाहरूको सूची

तालिका नं. १ नगरपालिकाको जनसंख्या र साक्षरताको अवस्था

तालिका नं. २ नगरपालिका भित्रका शिक्षण संस्थाहरुको विवरणहरु

तालिका नं. ३ नगरपालिका भित्रका विद्यार्थिहरुको विवरण

तालिका नं. ४ नगरपालिकाको शैक्षिक सूचकको अवस्था

तालिका नं. ५ नगरपालिका भित्र राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था

तालिका नं. ६ शिक्षा क्षेत्रको बजेट र खर्चको अवस्था

तालिका नं. ७ सिकाइ सुदृढिकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय विवरण

तालिका नं. ८ कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयहरु

तालिका नं. ९ प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम अन्तर्गत न्युनतम प्याकेज कार्यान्वयनका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय विवरण

तालिका नं. १० शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय विवरण

तालिका नं. ११ विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, ICTप्रयोगशाला,पुस्तकालय तथा इन्टरनेट सुबिधा पुगेका विद्यालय विवरण

तालिका नं. १२ आधारभूत सुबिधा अन्तर्गत उल्लेखित सुबिधाहरु प्राप्त नगर्ने विद्यालय विवरण

तालिका नं. १३ विद्यालय सुधार योजना निर्माण र सामाजिक परीक्षणको अवस्था

तालिका नं. १४ बाल विकास केन्द्रको अवस्था

तालिका नं. १५ शिक्षक दरबन्दिको अवस्था
तालिका नं. १६ विद्यालय सुधार योजना निर्माण र सामाजिक परीक्षणको अवस्था

परिच्छेद-१

स्थीति प्रतिवेदनको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले दिएको शिक्षा सम्बन्धि अधिकारहरुको प्रयोग गरी यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाले आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा सम्पादन गरेका कार्य तथा त्यसबाट प्राप्त नतिजाहरुलाई आधार बनाएर यो शैक्षिक स्थीति प्रतिवेदन तयार गरेको छ । यस प्रतिवेदन तयार गर्नेक्रममा संघिय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त शिक्षा तर्फका कार्यक्रमहरु र तीनको कार्यान्वयनको अवस्था तथा यस स्थानिय तहबाट आ.व. २०७८।०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समाबेश शिक्षा क्षेत्रका कार्यक्रहरुलाई आधार बनाइएको छ ।

१.२ स्थीति प्रतिवेदनको उद्देश्य

यो शैक्षिक स्थीति प्रतिवेदन तयार गर्नुका मुख्य उद्देश्यहरु देहाय अनुसार रहेका छन् :

(क) शिक्षा क्षेत्रमा विनियोजित बजेट कार्यान्वयनको अवस्था जानकारी गराउनु,

(ख) शिक्षा क्षेत्रको कार्य प्रगति विवरणको बारेमा जानकारी दिनु,

(ग) शैक्षिक योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नु,

१.३ स्थीति प्रतिवेदन निर्माण प्रक्रिया

यो शैक्षिक स्थीति प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा देहायका चरणहरु अवलम्बन गरिएको छ :

(क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी भक्तपुरबाट प्राप्त प्रतिवेदन तयारी मार्गनिदेर्शन अध्ययन,

(ख) नगरपालिकाको बार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बार्षिक बजेट पुस्तिका २०७८।०७९ को अध्ययन तथा आवश्यक विवरण संकलन,

(ग) यस पालिकाबाट गत आवमा भएको विद्यालय निकासाको अध्ययन तथा विवरण संकलन,

(घ) सरोकारवालाहरुसँग शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वियन र प्रगतिको बारेमा छलफल तथा प्राप्त सुझावहरु संकलन र

(ङ) प्राप्त तथ्याङ्क तथा विवरणहरुको आधारमा प्रतिवेदन तयारी तथा सरोकारवाला पक्षको सुझावको आधारमा अन्तिमिकरण ।

१.४ स्थिति प्रतिवेदन तयारीका क्रममा प्रयोगमा ल्याइएका दस्तावेजहरू (आधारहरू)

यो शैक्षिक स्थीति प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा देहायका दस्तावेजहरु प्रयोग गरिएका छन् :

(क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी भक्तपुरबाट तयार गरिएको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।०७९,

(ख) नगरपालिकाको बार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बार्षिक बजेट पुस्तिका २०७८।०७९,

(ग) नगरपालिकाको एकिकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (IEMIS),

(घ) विद्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण प्रतिवेदन र

(ङ)	विद्यालय सुधार योजना, विद्यालय सामाजिक परीक्षण तथा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन २०७८

परिच्छेद-२

शैक्षिक अवस्था

२.१ साक्षरताको स्थिति

यस नगरपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थालाई देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ :

तालिका नं. १ नगरपालिकाको जनसाख्यिक अवस्था

वडा नम्बर	घरधुरी			जनसंख्या			जम्मा
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	
१	८२८	७७	९०५	२११०	१८७५		३९८५
२	७३१	२५	७५६	१९४८	१७०८	१	३६५७
३	७४१	६९	८१०	२११७	१८९५	१	४०१३
४	६८१	७८	७५९	२२०७	१९६१		४१६८
५	१९२७	२५३	२१८०	५७५१	४९९७		१०७४८
६	९७६	३१	१००७	२७६१	२४२९	३	५१९३
७	७०७	६७	७७४	२३८१	२१३६		४५१७
८	९४१	८	९४९	२५५७	२११८		४६७५
९	११४६	२	११४८	३१८२	२७३८	१	५९२१
१०	७९१	४६	८३७	२२३४	२०५०	१	४२८५
जम्मा	९४६९	६५६	१०१२५	२७२४८	२३९०७	७	५११६२

स्रोत : नगर डिजिटल प्रोफाइल २०७८

तालिका नं. १ क नगरपालिकाको साक्षरताको अवस्था

वडा नम्बर	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत तह	माध्यमिक तह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर तह	एमफिल वा सो भन्दा माथि	प्राविधिक एसएलसी	कुल साक्षर	साधारण लेखपढ	कम उमेर	कुल निरक्षर	जम्मा
१	६४९	४९३	८५७	११०	२०	१	९	२१३९	२००	६३	१५८३	३९८५
२	१७०	३७४	५१०	१०३	१०६	३	१३	१२७९	२२२	८७	२०६९	३६५७
३	१९९	११७५	२२३	५८	१०		१४६	१८११	१३५	१९	२०४८	४०१३
४	३९९	५८७	४०९	७०	१३		११	१४८९	६१९	७	२०५३	४१६८
५	१२६२	१२७३	२१७०	८३३	४५४	२७	२१२	६२३१	१०६१	३९	३४१७	१०७४८
६	१०९४	७६६	६०४	२०२	६६	१	१७९	२९१२	५००	७०	१७११	५१९३
७	१०७९	६२५	७४४	१६७	२८			२६४३	२४८	३५	१५९१	४५१७
८	१२०५	८६२	९६५	४०	१६		३	३०९१	४२०	३३	११३१	४६७५
९	१११७	९०१	५३९	१९०	५०		१५१	२९४८	१३१	३७	२८०५	५९२१
१०	३८२	१०२४	३२०	१४४	४३	१	१७	१९३१	३४८	९५	१९११	४२८५
	७५५६	८०८०	७३४१	१९१७	८०६	३३	७४१	२६४७४	३८८४	४८५	२०३१९	५११६२

स्रोत : नगर डिजिटल प्रोफाइल २०७८

२.२ शिक्षण संस्थाहरूको विवरण

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका अन्तर्गत रहेका २० ओटा सामुदायिक, ४ ओटा धार्मिक र १३ ओटा संस्थागत विद्यालयहरुको विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ। यो तथ्याकं शैक्षिक सत्र २०७८ मा IEMIS मा विद्यालयको तथ्याकं प्रविष्ट गर्ने विद्यालयहरुको मात्र भएको हुँदा क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्र रहेका यहाँ उल्लेख गरिएका भन्दा बाहेक विद्यालयहरुको विवरण उल्लेख नगरिएको हो ।

तालिका नं. २ नगरपालिका भित्रका शिक्षण संस्थाहरुको विवरणहरु

क्र.सं.	विद्यालय IEMIS कोड	विद्यालयको नाम	वडा नं.	संचालित कक्षा	ठेगाना	प्रधानाध्यापकको नाम	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१. सामुदायिक विद्यालयहरु								
१	१७०११०००५	श्री जनता मा .विबनिनिया गोपालपुर	१०	ECD-12	बनिनिया गोपालपुर	श्री सुरेश कुमार यादव	9854026790	
२	१७०३३०००१	श्री आधारभुत विद्यालय सीतानगर	८	ECD-5	सीतानगर	श्री राजकुमार यादव	9844038713	
३	१७०३३०००२	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	९	ECD-10	इच्छापुर	श्री बैकुण्ठ कुमार श्रेष्ठ	9801610313	
४	१७०३३०००५	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औराहा	९	ECD-8	औरहा	श्री दिपक प्रसाद काफ्ले	9844051974	
५	१७०३३०००८	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	८	ECD-10	दिगम्बरपुर	श्री सम्पत महतो	9807830663	
६	१७०४०००७१	श्री आधारभूत विद्यालय हारसर	१०	ECD-7	हारसर	श्री मो. ऐनुल राइन	9812174231	
७	१७०४०००७३	श्री आधारभुत विद्यालय चुहर्बा	१०	ECD-5	चुहर्बा	श्री सत्यनारायण यादव	9817852804	
८	१७०४३०००४	श्री दुर्गा आधारभूत विद्यालय दुर्गाटोल	७	ECD-6	दुर्गाटोल	श्री शिवजी यादव	9827889878	
९	१७०८२०००१	श्री माध्यमिक विद्यालय कु . रम्दैया भवाडी	२	ECD-12	रम्दैया भवाडी	श्री मो. माजिद राइन	9824830067	
१०	१७०८२०००३	श्री रा प्रा वि रम्दैया भवदी	१	ECD-3	रम्दैया भवाडी	श्री शम्भु यादव	9844037558	

११	१७०८२०००४	श्री डिहिबार बाबा आधारभूत विद्यालय रम्दैया भवाडी	२	ECD-2	रम्दैया भवाडी	श्री मनिषा कुमारी यादव	9816853226	
१२	१७०८४०००१	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	६	ECD-10	सखुवा बजार	श्री सन्तोष यादव	9804825860	
१३	१७०८४०००२	श्री शारदा भवानी आधारभूत विद्यालय	८	ECD-5	हरैया	श्री निर्मला देवी सिंह	9817893291	
१४	१७०८४०००३	श्री राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालयपाकडिया	३	ECD-5	पकडिया	श्री रामलखन यादव	9812115678	
१५	१७०८४०००४	श्री समता राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय	३	ECD-7	पकडिया मंगलपुर	श्री रवीन्द्र यादव	9812175959	
१६	१७०८४०००५	श्री गौरी नारायण आधारभूत विद्यालय	१	ECD-6	महेन्द्रनगर	श्री जटाशंकर झा	9804815917	
१७	१७०८४०००८	श्री दूधमती आधारभूत विद्यालय	५	ECD-5	दुधमती	श्री सूर्यनाथ यादव	9844020345	
१८	१७०८४००१६	श्री जानकी आ वि कुकुर्वा	४	ECD-4	कुकुरवा	श्री रीतादेवी यादव	9804825860	
१९	१७०८४००१७	श्री मा जानकी प्रा वि कुम्हरौल	४	ECD-3	कुम्हरौल	श्री विमला अधिकारी	9844055548	
२०	१७०८४००१८	श्री नयाँ नेपाल प्रा वि नयाँ टोल	२	ECD-3	नयाँ टोल	श्री सुशिल यादव	9844272180	
२. धार्मिक विद्यालयहरु								
१	१७०४०००05	मदरसा गुलशने रेजा फाजिले बरेली गोपालपुर	५	ECD-1	गोपालपुर	मो लियाकात	9819849391	
२	१७०४००००६	मदरसा सादिया लिल बनात गोपालपुर	५	ECD-2	महेन्द्रनगर	मो हसन राजा	9804832215	
३	१७०८२०००५	मदरसा फैजान रेजा रम्दैया	९	ECD-2	रम्दैया भवाडी	लक्ष्मिनिया कुमारी यादव	9815828443	
४	१७०८४०००७	मदरसा जामिया कदरिया अन्बारुल ओलुम	१	ECD-2	महेन्द्रनगर	रिना खातुन	9819690103	

३. संस्थागत विद्यालयहरु								
1	170330003	Crimson English Boarding School Digambarpur	2	ECD-7	Digambarpur	Brikha Bahadur Bishwakarma	9807845240	
2	170430006	Shree Gangotri English Boarding School	7	ECD-12	Mahendranagar	Ganesh Kumar Shah	9854025563	
3	170430008	Om Acadamy Hariharpur Dhanusha	7	ECD-8	Hariharpur	Lotan Mahato	9819863221	
4	170840010	Pragati Sishu Sadan Sakhuwa Mahendranagar	5	ECD-10	Mahendranagar	Shyam Gupta	9804802547	
5	170840011	Gyan Mandir English Boarding School	5	ECD-10	Mahendranagar	Sujit Kapari	9807872828	
6	170840012	Shree Saraswati English Boarding School	5	ECD-10	Mahendranagar	Shabbir Alam	9807851599	
7	170840013	Janjyoti English Boarding School Mahendranagar	5	ECD-10	Mahendranagar	Rupak Bhuder Yadav	9800800964	
8	170840015	Shree Chhireshwar Janata Ma. Vi.	5	ECD-12	Mahendranagar	Binod Dahal	9844038666	
9	170840021	Darshaniya Rameshwer Singh Kushwaha Academy	5	ECD-12	Mahendranagar	Jagadish Prasad Singh	9804819597	
10	170840022	Systematic English Boarding School	5	ECD-11	Mahendranagar	Md. Amirul Rain	9816825785	
11	170840023	Ruby's International School	5	ECD-10	Mahendranagar	Hari Narayan Yadav	9801931884	
12	170840025	Sarada Vidya Mandir English	5	ECD-10	Mahendranagar	Anjaya Karna	9817619723	

		Boarding School						
13	170840026	Morning Glory Boarding School	5	ECD-10	Mahendranagar	Krishna Kumar Lama	9807661288	

स्रोत *: एकिकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (IEMIS) २०७८*

२.३ विद्यार्थी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गत संचालित सामुदायिक विद्यालयहरुमा शैक्षिक सत्र २०७८ मा भर्ना भई IEMIS मा प्रविष्ट गरिएका विद्यार्थी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ :

तालिका नं. ३ नगरपालिकाको विद्यार्थीहरुको विवरण

क्र. स.	IEMIS कोड	विद्यालयको नाम	बालविकास			कक्षा १–५			कक्षा ६–८			कक्षा ९–१०			कक्षा ११–१२			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	१७०११०००५	श्री जनता मा. वि. बननिया गोपालपुर	२२	२३	४५	१४३	१२८	२७१	१३५	९९	२३४	१००	१०२	२०२	२२	२३	४५	४२२	३७५	७९७
२	१७०३३०००१	श्री आधारभुत विद्यालय सीतानगर	८	६	१४	५३	६१	११४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६१	६७	१२८
३	१७०३३०००२	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	९	७	१६	१६९	१३५	३०४	११६	१०६	२२२	६६	८५	१५१	०	०	०	३६०	३३३	६९३
४	१७०३३०००३	श्री क्रिमसन अंग्रेजी बोर्डिङ स्कूल दिगम्बरपुर	२	६	८	६८	९६	१६४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७०	१०२	१७२
५	१७०३३०००५	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औराहा	१८	२९	४७	१४४	१६१	३०५	७४	८७	१६१	०	०	०	०	०	०	२३६	२७७	५१३
६	१७०३३०००८	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	१५	२०	३५	१३३	१४२	२७५	९२	६०	१५२	६८	६०	१२८	०	०	०	३०८	२८२	५९०
७	१७०४०००0१	श्री आधारभूत विद्यालय हारसर	३२	२७	५९	१४२	१०१	२४३	१६	१८	३४	०	०	०	०	०	०	१९०	१४६	३३६
८	१७०४००००३	श्री आधारभुत विद्यालय चुहर्बा	१२	१७	२९	८०	७९	१५९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९२	९६	१८८
९	१७०४००००५	श्री मदरसा गुल्साने रेजा फाजिले बरेली	०	०	०	३२	१२	४४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३२	१२	४४
१०	१७०४००००६	श्री मदरसा सादिया लिल बनात	१८	१८	३६	९४	३	९७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११२	२१	१३३

११	१७०४३०००५	श्री दुर्गा आधारभूत विद्यालय (०-६) दुर्गाटोल	१९	२१	४०	१०८	९७	२०५	३७	३३	७०	०	०	०	०	०	०	१६४	१५१	३१५
१२	१७०४३०००६	श्री गंगोत्री अंग्रेजी बोर्डिङ स्कूल	२९	६९	९८	८५	१६१	२४६	५३	९०	१४३	४७	६९	११६	०	०	०	२१४	३८९	६०३
१३	१७०४३०००८	श्री ओम एकेडेमी हरिहरपुर धनुषा	२४	६४	८८	६०	१०२	१६२	९	३२	४१	०	०	०	०	०	०	९३	१९८	२९१
१४	१७०८२०००१	श्री माध्यमिक विद्यालय कु. रम्दैया भवाडी	३६	४१	७७	२५४	२२१	४७५	२३५	२३९	४७४	१९१	१४८	३३९	१९४	२१४	४०८	९१०	८६३	१७७३
१५	१७०८२०००३	श्री रा प्रा वि रम्दैया भवाडी	१०	१२	२२	४७	२४	७१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५७	३६	९३
१६	१७०८२०००४	श्री डिहिबार बाबा आधारभूत विद्यालय (०-२) रम्दैया भवाडी	४	२७	३१	३७	६३	१००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४१	९०	१३१
१७	१७०८२०००५	श्री मदरसा फैजाने रेजा रम्दैया	१६	३४	५०	६२	६३	१२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७८	९७	१७५
१८	१७०८४०००१	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	३९	५५	९४	२७४	२६३	५३७	१३०	१४५	२७५	९५	६५	१६०	०	०	०	५३८	५२८	१०६६
१९	१७०८४०००२	श्री शारदा भवानी आधारभूत विद्यालय	६	१४	२०	७५	७०	१४५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८१	८४	१६५
२०	१७०८४०००३	श्री राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय (०-५) पकडिया	१०	१९	२९	१३२	१३७	२६९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१४३	१५६	२९९
२१	१७०८४०००४	श्री समता राष्ट्रिय आधारभूत (०-७) विद्यालय	२९	२५	५४	१५१	१६९	३२०	५०	२९	७९	०	०	०	०	०	०	२३०	२२५	४५५
२२	१७०८४०००५	श्री गौरी नारायण आधारभूत विद्यालय (०-६) महेन्द्रनगर	५	१५	२०	१४१	११९	२६०	३५	२५	६०	०	०	०	०	०	०	१८१	१५९	३४०
२३	१७०८४०००७	श्री मदरसा जामिया कदरिया अन्बारुल ओलुम	२३	११	३४	३९	३३	७२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६२	४४	१०६
२४	१७०८४०००८	श्री दूधमती आधारभूत विद्यालय (०-५) दूधमती	१९	१५	३४	७६	८१	१५७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९५	९६	१९१

२५	१७०८४००१०	श्री प्रगति शिशु सदन सखुवा महेन्द्रनगर	२	९	११	३०	३६	६६	२४	४०	६४	६	२०	२६	०	०	०	६२	१०५	१६७
२६	१७०८४००११	श्री ज्ञान मन्दिर अंग्रेजी बोर्डिङ स्कूल	४१	५७	९८	८३	१३८	२२१	२३	४४	६७	१६	२७	४३	०	०	०	१६३	२६६	४२९
२७	१७०८४००१२	श्री सरस्वती इङ्लिस बोर्डिङ स्कुल	०	०	०	१५	३६	५१	३१	६२	९३	२५	६०	८५	०	०	०	७१	१५८	२२९
२८	१७०८४००१३	श्री जनज्योति इङ्लिस बोर्डिङ स्कुल महेन्द्रनगर	१७	३९	५६	५३	७१	१२४	२०	३३	५३	४	१४	१८	०	०	०	९४	१५७	२५१
२९	१७०८४००१५	श्री छिरेश्वर जनता मा. वि	०	०	०	०	०	०	१७०	१५०	३२०	१३३	११४	२४७	०	०	०	३०३	२६४	५६७
३०	१७०८४००१६	श्री जानकी आधारभूत विद्यालय (०-४) कुकुरवा	१४	१४	२८	९०	६६	१५६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०४	८०	१८४
३१	१७०८४००१७	श्री मा जानकी जनता आधारभूत विद्यालय कुम्हरौल	१०	१७	२७	५२	६५	११७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६२	८२	१४४
३२	१७०८४००१८	श्री नयाँ नेपाल दलित रा प्रा बि	४	१०	१४	२२	३४	५६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२६	४४	७०
३३	१७०८४००२१	श्री दर्शनिया रामेश्वर सिंह कुशवाहा एकेडेमी	१००	१४७	२४७	१७९	२५७	४३६	७३	१८४	२५७	७२	१०९	१८१	१५८	१०३	२६१	५८२	८००	१३८२
३४	१७०८४००२२	श्री सिस्टमेटिक अंग्रेजी बोर्डिङ स्कूल	५	१७	२२	८९	२०१	२९०	१७	५१	६८	१०	१५	२५	०	०	०	१२१	२८४	४०५
३५	१७०८४००२३	श्री रुबीज इन्टरनेशनल स्कूल	३२	३६	६८	४८	७२	१२०	२५	३४	५९	१२	२५	३७	०	०	०	११७	१६७	२८४
३६	१७०८४००२५	श्री शारदा विद्या मन्दिर अंग्रेजी बोर्डिङ स्कूल	२४	३७	६१	४२	५७	९९	१७	२९	४६	२३	२९	५२	०	०	०	१०६	१५२	२५८
३७	१७०८४००२६	श्री मर्निङ ग्लोरी बोर्डिङ स्कूल	४२	५६	९८	४५	४०	८५	१८	२३	४१	१८	३०	४८	०	०	०	१२३	१४९	२७२
		जम्मा	**696**	**1014**	**1710**	**3347**	**3594**	**6941**	**1400**	**1613**	**3013**	**886**	**972**	**1858**	**374**	**340**	**714**	**6704**	**7535**	**14239**

२.४ भैतिक तथा पूर्वाधारको अवस्था

(क) यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये करिब ८० प्रतिशत विद्यालयहरुमा कच्चि र टिनको छाना भएका विद्यालयहरु रहेका छन् भने विद्यालयहरुमा विद्यार्थी संख्याको आधारमा बालमैत्री कक्षाकोठाको उपलब्धता करिब ३० प्रतिशत विद्यालयमा मात्र रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गतका ५ ओटा माध्यमिक विद्यालयहरु मध्ये एक विद्यालयमा नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम संचालन रहेको छ भने ४ ओटा विद्यालयमा विद्यार्थी अनुपातमा सुरक्षति विद्यालय भवनहरु निर्माण हुने क्रममा रहेका छन् ।

(ख) यस नगरपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये ६ ओटामा साधारण प्रकारको कम्प्युटर प्रयोशाला, ४ ओटा विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, ४ ओटा विद्यालयमा पुस्तकालय रहेको छ ।

(ग) यस नगरपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये करिब .७० प्रतिशत विद्यालयहरुमा छात्र छात्राहरुको लागि छुट्टा छुट्टै प्रकारको शौचालय रहेको छ भने बाँकी विद्यालयहरुमा शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुको एकल प्रकारका शौचालयहरु रहेको छ ।

(घ) यस नगरपालिका अन्तर्गतका संस्थागत विद्यालयहरुमा मात्र स्कूल बसको व्यवस्था रहेको तथा कुनै पनि सामुदायिक विद्यालयहरुमा स्कूल बसको व्यवस्था रहेको छैन् ।

२.५ विद्यालय शिक्षाका शैक्षिक सुचकहरु

यस नगरपालिका भित्रको सामुदायिक तथा धार्मिक विद्यालयहरुको शैक्षिक प्रगतिका सूचकहरुलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४ नगरपालिकाको शैक्षिक सूचकको अवस्था

क्र.सं.	शैक्षिक सूचकहरु	शै.स. २०७६	शै.स. २०७७	शै.स. २०७८
१	नगर शिक्षा प्रोफाइल	निर्माण नभएको	निर्माण नभएको	निर्माण नभएको
२	नगर शिक्षा योजना	निर्माण नभएको	निर्माण नभएको	निर्माण नभएको
३	स्थानिय पाठ्यक्रम	निर्माण नभएको	निर्माण नभएको	निर्माण नभएको
४	विद्यालय सुधार योजना	५	८	१०
५	विद्यालय सामाजिक परीक्षण	४	७	७
६	विद्यालय लेखा परीक्षण	२४	२४	२४
७	बेरुजु रहेका विद्यालय संख्या	१०	१२	१५
८	इन्टरनेट पुगेका विद्यालय	४	५	८

९	अंग्रेजी माध्यमबाट पढाइ हुने विद्यालय	०	०	०
१०	विज्ञान प्रयोगशाला	२	१	१
११	पुस्तकालय	१	१	
१२	कम्प्युटर प्रयोगशाला	१	१	३
१३	मातृभाषामा पढाइ हुने विद्यालय			
१४	प्राविधिक विषय पढाइ हुने विद्यालय	०	०	०
१५	नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम संचालन भएको विद्यालय	१		
१६	विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या	०	०	०

यस नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयहरुमा राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था

तालिका नं. ५ नगरपालिका भित्र राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था

क.सं.	**कार्यक्रमको नाम**	**आ.व. २०७६।०७७**	**आ.व. २०७७।०७८**	**आ.व. २०७८।०७९**
१	२ कोठे भवन निर्माण	०	०	१
२	४ कोठे भवन निर्माण	०	०	१
३	ICT प्रयोगशाला	०	०	२
४	शिक्षामा नविनतम प्रविधि कार्यक्रम	०	०	०
५	पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम	०	०	०
६	एक विद्यालय एक उद्यम कार्यक्रम	०	०	०

२.६ स्थानीय तहको सगठन संरचनामा शिक्षा क्षेत्रको अवस्था तथा जनशक्तिको अवस्था

(क) क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाको संगठन संरचनामा रहेको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा शिक्षा सेवाका अधिकृत स्तरका आठौं/नवौं तहको कर्मचारी १, छैटौं/सातौं तहको अधिकृत स्तरको कर्मचारी १ र सहायक स्तर पाचौं तहको कर्मचारी १ दरबन्दि तेरिज रहेको पाइन्छ।

(ख) यस नगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा हाल अधिकृत स्तर छैटौं १ जना र प्राविधिक रुपमा सहयोग गर्ने एक जना प्राथमिक तृत्तिय स्तरका शिक्षक काजमा कार्यरत रहेका छन् ।

(ग) नगरपालिका अन्तर्गतका संगठनको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा हाल कार्यरत कर्मचारीबाट शिक्षा प्रशासन संचालन, विद्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण लगायतका कार्यहरु गर्न असहज भएको छ ।

परिच्छेद–३

कार्यक्रम कार्यान्वयनको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

३.१ शिक्षा क्षेत्रको वजेट र खर्चको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा यस नगरपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको लागि संघ, प्रदेश र स्थानिय तहबाट विनियोजन भएको बजेट र खर्चको अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ :

तालिका नं. ६ शिक्षा क्षेत्रको बजेट र खर्चको अवस्था

क्र.सं.	बजेटको अवस्था	विनियोजित रकम	खर्च भएको रकम	खर्च प्रतिशत	कैफियत
१	संघिय सशर्त अनुदान	**१२,१९,६२,०००।-**	**११,४३,७४,४७४।-**	**९३.७७**	
२	प्रदेश अनुदान				
३	स्थानिय तहबाट विनियोजित रकम	**१,११,००,०००।-**	**६७,५०,०००।-**	**६०.८१**	

३.२ वजेट उपशीर्षक अनुसार वजेट तथा खर्चको अवस्था

यस स्थानिय तहको लागि संघिय सरकारबाट प्राप्त अनुदान अनुसारका कार्यक्रमगत वार्षिक बजेट, लक्ष्य तथा खर्चगत विवरण अनुसूची १ मा राखिएको छ ।

३.३ कार्यक्रम कार्यान्वयनकामुख्य समस्या तथा चुनौती

यस स्थानिय तहको लागि आ.व. २०७८।०७९ को लागि शिक्षा क्षेत्र तर्फ निर्धारण गरिएका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनबाट तोकिए अनुसार नतिजा प्राप्त नहुनु तथा कार्यसम्पादन दर सुस्त हुनु पछाडी देहायका समस्या तथा चुनौतीहरु देखा परेका छन् :

(क) शिक्षा शाखामा कर्मचारी व्यवस्थापन नहुनु,

(ख) संघिय सरकारबाट समयमै कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका प्राप्त नहुनु,

(ग) कार्यपालिकाबाट कार्य संचालन गर्ने अख्तियारी प्राप्त नहुनु,

(घ) विद्यालयहरुबाट IEMIS मा प्रविष्ट गरिने तथ्याकंहरुको समयमै प्राप्त नहुनु साथै विश्वसनियता कम हुनु,

(ङ) कर्मचारी अभावको कारण विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन प्रणाली फितलो हुनु,

(च) कार्यक्रम कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित रहेर कर्मचारी क्षमता विकास नहुनु र

(छ) नियमानुसार कार्य सम्पादन गर्न राजनीतिक तथा प्रशासनिक अवरोधका कारण असहज हुनु ।

३.४. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सुधारका उपाय

शिक्षा क्षेत्रबाट सम्पादन हुने कार्यहरुको प्रगति लक्ष्य अनुसार हुनका लागि देदायका उपायहरु अवलम्बन गर्न सकिन्छ :

(अ) कार्यक्रम कार्यान्वयन लगायतका विषयहरुसँग सम्बन्धित अभिमुखिकरण प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनु पर्ने,

(आ) शिक्षा शाखामा कार्यरत कर्मचारहरुलाई शैक्षिक प्रशासन, कार्यक्रम कार्यान्वयन, बेरुजु फर्स्योट, विद्यालय सुपरीवेक्षण लगायतका विषयहरुमा अनिवार्य रुपमा तालिम प्रदान गरिनु पर्ने,

(इ) विद्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई लेखा तथा IEMIS सम्बन्धि तालिम संचालन गर्नु पर्ने,

(ई) स्थानिय तहहरुलाई शिक्षाका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि स्पष्ट मार्गनिर्देशन गरिनु पर्ने र

(उ) स्थानिय तहको नेतृत्वलाई शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि जवाफदेही बनाउने संयन्त्रको विकास गर्नु पर्ने ।

परिच्छेद- ४

उपलब्धितथा कार्यक्रम विस्तृतिकरण

४.१ शिक्षक दरवन्दी मिलानको प्रगति विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गत शिक्षक दरबन्दि मिलान तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६ अनुसार प्रारिम्भिक चरणमा दरबन्दि मिलान गरिएको भएता पनि यसले अझै पनि विद्यालय शिक्षक विद्यार्थी अनुपातलाई मिलान गर्न सकिरहेको अवस्था भने छैन ।

४.२ उत्कृष्ट सिकाइ उपलव्धी भएका विद्यालयलाइ सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान

आ.व. २०७८।०७९ मा यस नगरपालिका अन्तर्गत तपसिल अनुसारको विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढिकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिएको थियो :

तालिका नं. ७ सिकाइ सुदृढिकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	कार्यक्रम	रकम	कैफियत
१.	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औरहा	सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान	रु. २,००,०००।-	

यस अनुदान बाट सम्पादन भएको कार्य विवरण :

- विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि बृद्धि गर्न अतिरिक्त कक्षा संचालन,
- सिकाइ सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि शिक्षक प्रोत्साहन

त्यस्तै आ.व. २०७८।०७९ मा यस नगरपालिका अन्तर्गतका देहायका विद्यालयहरुलाई तोकिएको सूचकांकको आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance Based Grants) प्रदान गरिएको थियो :

तालिका नं. ८ कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदानप्राप्त गर्ने विद्यालयहरु

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	कार्यक्रम	रकम	कैफियत
१.	श्री मा.वि. इच्छापुर	कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	रु. ५०,०००।-	
२.	श्री मा.वि. दिगम्बरपुर	कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	रु. ५०,०००।-	
३.	श्री दुधमति आ.वि. दुधमती	कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	रु. ५०,०००।-	
४.	श्री समता आ.वि. दुधमती	कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	रु. ५०,०००।-	

४.३ विद्यालय सुशासन तथा पारदर्शितामा गरिएका प्रयासहरु

समाज विद्यालयको ऐना हो अर्थात विद्यालयमा सुशासन र पारदर्शिता कायम गर्न सकियो भने शैक्षिक गुणस्तर कायम हुन सक्दछ जसको परिणामस्वरुप दक्ष, असल र इमान्दार जनशक्ति उत्पादन हुन्छन् । समाजमा सुशासन कायम गर्न सकिन्छ। यसर्थ विद्यालय सुशासन र पारदर्शिता महत्वपूर्ण पक्षको रुपमा रहेको हुन्छ। यी दुई पक्षले नै विद्यालयको गुणस्तरलाई निर्धारण गर्दछ भन्ने कुरालाई ध्यान दिदै यस नगरपालिकाले विद्यालय सुशासन र पारदर्शिताका लागि गरेका प्रयासहरुलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालित विद्यालयहरुमा विगतका आर्थिक वर्षहरुमा देखिएका बेरुजु शिर्षक र रकमको बारेमा जानकारी गराई फर्स्योटका लागि विद्यालयहरुलाई सहजिकरण गरिएको,
- विद्यालय सुशासन र पारदर्शिता कायम गर्नका लागि विद्यालयहरुमा सामाजिक परीक्षण, सार्वजानिक सुनुवाई जस्ता गतिबिधिहरु संचालन गर्नका लागि प्रधानाध्यापकहरुलाई बैठक मार्फत जानकारी दिइएको,
- संघ, प्रदेश तथा स्थानिय सरकारबाट जारी हुने सूचनाहरु Whats app, इमेल, एस.एम.एस. को माध्यमबाट यथासिघ्र जानकारी गराउने प्रयास गरिएको,
- विद्यालयहरुले IEMIS को सही तथा अधिकतम प्रयोगका लागि शिक्षा शाखाबाट अभिमुखिकरण तालिम संचालन गरिएको,
- जनप्रतिनिधि सहितको प्र.अ. बैठक संचालन गरिएको,

४.४ प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम अन्तर्गत न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयनको अवस्था

प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम अन्तर्गत न्युनतम प्याकेज कार्यान्वयनका लागि आ.व. २०७८।०७९ मा देहायका विद्यालयहरुलाई देहाय अनुसारले रकम निकासा दिई पढाइ सिप विकासका लागि आवश्यक न्युनतम प्याकेजको रुपमा कक्षा १ मा अभ्यास पुस्तिका व्यवस्थापन गर्नका लागि सहजिकरण गरिएको छ ।

तालिका नं. ९ प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम अन्तर्गत न्युनतम प्याकेज कार्यान्वयनका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	रकम	कैफियत
१.	श्री जनता मा .विबनिनिया गोपालपुर	रु. ९,०००।-	
२.	श्री आधारभुत विद्यालय सीतानगर	रु. ९,०००।-	
३.	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	रु. ९,०००।-	
४.	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औराहा	रु. ९,०००।-	
५	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	रु. ९,०००।-	
६	श्री आधारभूत विद्यालय हारसर	रु. ९,०००।-	

७	श्री आधारभुत विद्यालय चुहर्बा	रु. ९,०००।-	
८	श्री दुर्गा आधारभूत विद्यालय दुर्गाटोल	रु. ९,०००।-	
९	श्री माध्यमिक विद्यालय कम्हरौल रम्दैया भवाडी	रु. ९,०००।-	
१०	श्री रा प्रा वि रम्दैया भवदी	रु. ९,०००।-	
११	श्री डिहिबार बाबा आधारभूत विद्याल रम्दैया भवाडी	रु. ९,०००।-	
१२	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	रु. ९,०००।-	
१३	श्री शारदा भवानी आधारभूत विद्यालय	रु. ९,०००।-	
१४	श्री राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय पकडिया	रु. ९,०००।-	
१५	श्री समता राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय मंगलपुर	रु. ९,०००।-	
१६	श्री गौरी नारायण आधारभूत विद्यालय महेन्द्रनगर	रु. ९,०००।-	
१७	श्री दूधमती आधारभूत विद्यालय दुधमति	रु. ९,०००।-	
१८	श्री जानकी आ वि कुकुर्वा	रु. ९,०००।-	
१९	श्री मा जानकी प्रा वि कुम्हरौल	रु. ९,०००।-	
२०	श्री नयाँ नेपाल प्रा वि नयाँ टोल	रु. ९,०००।-	

४.५ शिक्षण सहयोग अनुदान कार्यान्वयनको अवस्था

संघिय सरकारबाट प्राप्त अंग्रेजी, गणित तथा विज्ञान विषयको शिक्षण सहयोग अनुदान अन्तर्गत देहायका विद्यालयहरुमा दिए अनुसारका विषयका शिक्षकहरु नियुक्ति गरिएको छ :

तालिका नं. १० शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयहरु

क्र.सं.	**विद्यालयको नाम**	**अनुदान कोटा**	**तह**	**विषय**
१.	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	१	माध्यमिक	
२	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	१	माध्यमिक	
३	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	१	माध्यमिक	

४.६ विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab, पुस्तकालय तथा इन्टरनेट सुविधा पुगेका विद्यालयको अवस्था

हाल सम्म यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरु मध्ये संघिय सरकारबाट प्राप्त विज्ञान प्रयोगशाला, ICT प्रयोगशाला तथा इन्टरनेट सुविधा प्राप्त गर्ने विद्यालयहरुको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ :

तालिका नं. ११ विभिन्न शिर्षकका सुबिधाहरु प्राप्त गर्ने विद्यालयहरु

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	विद्यालयको नाम	विद्यालय संख्या			कैफियत
			आ.व. २०७६।०७७	आ.व. २०७७।०७८	आ.व. २०७८।०७९	
१	विज्ञान प्रयोगशाला	श्री मा.वि.दिगम्बरपुर		√		
		श्री मा.वि. इच्छापुर	√			
		श्री रा.मा.वि. सखुवाबजार			√	
		श्री नमुना मा.वि. रम्दैया	√			
२	ICT प्रयोगशाला	श्री मा.वि.दिगम्बरपुर	√			
		श्री मा.वि. इच्छापुर		√		
		श्री रा.मा.वि. सखुवाबजार			√	
		श्री जनता मा.वि. गोपालपुर			√	
		श्री आ.वि.हारसर			√	
३	पुस्तकालय	श्री मा.वि.दिगम्बरपुर	√			
		श्री मा.वि. इच्छापुर	√			

४	इन्टरनेट	श्री मा.वि.दिगम्बरपुर	√			
		श्री मा.वि. इच्छापुर	√			
		श्री रा.मा.वि. सखुवाबजार	√			
		श्री जनता मा.वि. गोपालपुर	√			
		श्री नमुना मा.वि.कु.रम्दैया	√			
		श्री आ.वि.हारसर			√	
		श्री जनता आ.वि.औरहा			√	
		श्री समता आ.वि. मंगलपुर			√	

हाल सम्म माथि उल्लेखित सुबिधाहरु प्राप्त नगर्ने विद्यालयहरुको विवरण संख्यात्मक रुपमा देहाय अनुसार रहेको छ :

तालिका नं. १२ आधारभूत सुबिधा अन्तर्गत उल्लेखित सुबिधाहरु प्राप्त नगर्ने विद्यालय विवरण

क.सं.	कार्यक्रमको नाम	प्राप्त नगर्ने विद्यालय संख्या				जम्मा विद्यालय संख्या	कैफियत
		आधारभूत तह (१-५) संचालित	आधारभूत तह (१-८) संचालित	माध्यमिक तह (१-१०) संचालित	माध्यमिक तह (१-१२) संचालित		
१	विज्ञान प्रयोगशाला		३			३	
२	ICT प्रयोगशाला	१३	५			१८	
३	पुस्तकालय	१३	६	१	१	२१	
४	इन्टरनेट	१३	३			१६	

४.७ शिक्षकको समयावधि (Teacher Time on Task-TST) सुधार कार्यक्रम

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालित विद्यालयहरुमा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा देहायका विद्यालयहरुमा शिक्षकको समयावधि सुधार योजना कार्यक्रम लागु गरिएको तर विद्यालयहरुले यसरी दिइने निकासा रकम अति नै न्युन भएकोले प्रभावकारी रुपमा यो योजना कार्यान्वयन गराउन सकिएको छैन् ।तथापी यस नगरपालिकाबाट यस सम्बन्धि योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न सहजिकरण गरी यसलाई थप प्रभावकारी बनाउने योजना रहेको छ ।

तालिका नं. १३ शिक्षकको सयमावधि सुधार कार्यक्रमको लागि अनुदान निकासा भएका विद्यालयहरु

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	रकम	कैफियत
१.	श्री जनता माविबनिनिया गोपालपुर	रु. २,०००।-	
२.	श्री आधारभुत विद्यालय सीतानगर	रु. २,०००।-	
३	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	रु. २,०००।-	
४	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औराहा	रु. २,०००।-	
५	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	रु. २,०००।-	
६	श्री आधारभूत विद्यालय हारसर	रु. २,०००।-	
७	श्री आधारभुत विद्यालय चुहर्बा	रु. २,०००।-	
८	श्री दुर्गा आधारभूत विद्यालय दुर्गाटोल	रु. २,०००।-	
९	श्री माध्यमिक विद्यालय कम्हरौल रम्दैया भवाडी	रु. २,०००।-	
१०	श्री रा प्रा वि रम्दैया भवदी	रु. २,०००।-	
११	श्री डिहिबार बाबा आधारभूत विद्याल रम्दैया भवाडी	रु. २,०००।-	
१२	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	रु. २,०००।-	
१३	श्री शारदा भवानी आधारभूत विद्यालय	रु. २,०००।-	
१४	श्री राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय पकडिया	रु. २,०००।-	
१५	श्री समता राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय मंगलपुर	रु. २,०००।-	
१६	श्री गौरी नारायण आधारभूत विद्यालय महेन्द्रनगर	रु. २,०००।-	
१७	श्री दूधमती आधारभूत विद्यालय दुधमति	रु. २,०००।-	
१८	श्री जानकी आ वि कुकुर्वा	रु. २,०००।-	
१९	श्री मा जानकी प्रा वि कुम्हरौल	रु. २,०००।-	

२०	श्री नयाँ नेपाल प्रा वि नयाँ टोल	रु. २,०००।-	

४.७ विद्यालय सूपरिवेक्षण तथा शिक्षकको पेशागत सहयोगको स्थिति

आ.व. २०७८।०७९ मा यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरुलाई औपचारिक योजना अनुसार विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा शिक्षकहरुको पेशागत विकासका लागि कार्यक्रमहरु संचालन भएको छैन् । यस शिर्षकमा विनियोजन भएको रकम समेत खर्च हुन सकेको अवस्था छैन् ।

४.७ बाल विकास केन्द्रको अवस्था

आ.व. २०७८।०७९ सम्म यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्र विद्यालयमा आधारित देहाय अनुसार बालविकास केन्द्र संचालनमा रहेको छन् भने स्थानिय तहबाट कुनै पनि प्रकारका बालविकास केन्द्रहरु संचालनमा रहेका छैनन् ।

तालिका नं. १४ बालविकास केन्द्रको अवस्था

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	बालविकास केन्द्र संख्या	बालविकास शिक्षक संख्या	कैफियत
१	श्री जनता माविबनिनिया गोपालपुर	१	३	
२	श्री आधारभुत विद्यालय सीतानगर	१	२	
३	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	१	२	
४	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औराहा	१	१	
५	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	१	२	
६	श्री आधारभूत विद्यालय हारसर	१	४	
७	श्री आधारभुत विद्यालय चुहर्बा	१	३	
८	श्री दुर्गा आधारभूत विद्यालय दुर्गाटोल	१	२	
९	श्री माध्यमिक विद्यालय कम्हरौल रम्दैया भवाडी	१	२	
१०	श्री रा प्रा वि रम्दैया भवदी	१	२	
११	श्री डिहिबार बाबा आधारभूत विद्याल रम्दैया भवाडी	१	२	

१२	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	१	३	
१३	श्री शारदा भवानी आधारभूत विद्यालय	१	१	
१४	श्री राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय पकडिया	१	२	
१५	श्री समता राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय मंगलपुर	१	१	
१६	श्री गौरी नारायण आधारभूत विद्यालय महेन्द्रनगर	१	१	
१७	श्री दूधमती आधारभूत विद्यालय दुधमति	१	१	
१८	श्री जानकी आ वि कुकुर्वा	१	२	
१९	श्री मा जानकी प्रा वि कुम्हरौल	१	२	
२०	श्री नयाँ नेपाल प्रा वि नयाँ टोल	१	२	
२१	श्री मदरसा गुलशने रेजा फाजिले बरेली गोपालपुर		०	
२२	श्री मदरसा सादिया लिल बनात गोपालपुर		०	
२३	श्री मदरसा फैजान रेजा रम्दैया	१	२	
२४	श्री मदरसा जामिया कदरिया अन्बारुल ओलुम	१	२	

४.८ शिक्षक दरबन्दिको अवस्था

आ.व. २०७८।०७९ को अन्त्यसमम्म यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्रकाह विद्यालयहरुमा कायम रहेको दरबन्दि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १४ शिक्षक दरबन्दि विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	प्राथमिक			निम्नमाध्यमिक			माध्यमिक			कैफियत
		दरबन्दि	राहत	कर्मचारी	दरबन्दि	राहत	अन्य	दरबन्दि	राहत	साविक उ मा वि	
१	श्री जनता माविबनिनिया गोपालपुर	७			४	१		६	१		१९
२	श्री आधारभुत विद्यालय सीतानगर	३									३

३	श्री माध्यमिक विद्यालय इच्छापुर	३	२			१		१			७
४	श्री जनता आधारभूत विद्यालय औराहा	५									५
५	श्री माध्यमिक विद्यालय दिगम्बरपुर	६	१		१			१			९
६	श्री आधारभूत विद्यालय हारसर	३	१								४
७	श्री आधारभुत विद्यालय चुहर्बा	१	२								३
८	श्री दुर्गा आधारभूत विद्यालय दुर्गाटोल	७									७
९	श्री माध्यमिक विद्यालय कम्हरौल रम्दैया भवाडी	९	१		३	१		३	२	२	२१
१०	श्री रा प्रा वि रम्दैया भवदी	०									
११	श्री डिहिबार बाबा आधारभूत विद्याल रम्दैया भवाडी	०									
१२	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय सखुवा बजार	७	३		१	१		१			१३
१३	श्री शारदा भवानी आधारभूत विद्यालय	१	१								२
१४	श्री राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय पकडिया	२	१								३
१५	श्री समता राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय मंगलपुर	०									
१६	श्री गौरी नारायण आधारभूत विद्यालय महेन्द्रनगर	६	२								८
१७	श्री दूधमती आधारभूत विद्यालय दुधमति	२	१								३

१८	श्री जानकी आ वि कुकुर्वा		२								२
१९	श्री मा जानकी प्रा वि कुम्हरौल	१									१
२०	श्री नयाँ नेपाल प्रा वि नयाँ टोल	१									१
२१	श्री मदरसा गुलशने रेजा फाजिले बरेली गोपालपुर	०									
२२	श्री मदरसा सादिया लिल बनात गोपालपुर	०									
२३	श्री मदरसा फैजान रेजा रम्दैया	०									
२४	श्री मदरसा जामिया कदरिया अन्बारुल ओलुम	०									

४.७ विद्यालय सुधार योजना निर्माण र सामाजिक परीक्षणको अवस्था

आ.व. २०७८।०७९ सम्म यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्रका सामुदायिक तथा धार्मिक विद्यालयहरु मध्ये १० विद्यालयमा मात्र विद्यालय सुधार योजना निर्माण भएको छ भने शिक्षक अभिभावक संघको गठन कुनै पनि विद्यालयहरुमा नभएको कारण सामाजिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था हालसम्म कार्यान्वयनमा नरहेको अवस्था छ ।

तालिका नं. १५ विद्यालय सुधार योजना निर्माण र सामाजिक परीक्षण गर्ने विद्यालयहरुको विवरण

क.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने विद्यालय संख्या	**कैफियत**
१	विद्यालय सुधार योजना	१०	
२	सामाजिक परीक्षण गर्ने विद्यालय	०	

४.८ कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि भएका कार्यक्रम तथा प्रयासहरु

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाबाट कोभिड १९ को संक्रमणकालिन अवस्थामा औपचारिक कक्षाहरु संचालन हुन सकेका थिएन्न । त्यस परिस्थितिमा यस पालिका अन्तर्गतका केही विद्यालयहरुले अनलाइन कक्षाहरु संचालन गरेका थिए तर यस कार्यक्रम त्यति प्रभावरकारी हुन सकेको थिएन ।

४.८ विद्यार्थी मुल्यांकन

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरुमा नेपाल सरकारले जारी गरेको लेटर ग्रेडिङ निर्देशिका अनुसार विद्यार्थी मूल्याङ्कन गर्ने गरेको पाइन्छ भने राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारुप २०७६ ले निर्दिष्ट गरेको मूल्याङ्कन प्रणाली अनुसार विद्यार्थीको कक्षागत रुपमा मूल्याङ्कन हुन सकिरहेको छैन् । आधारभूत तहमा प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रणाली समेत आंशिक रुपमा मात्रै कार्यान्वयन हुन सकिरहेको अवस्था छ । यसका लागि स्थानिय तह वा अन्य निकायहरुबाट शिक्षकहरुलाई तालिम प्रदान नगरिएको अवस्था छ ।

४.९ छात्रवृति वितरण

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका भित्र आ.व. २०७८।०७९ मा आधारभूत तहमा अध्ययनरत ८४३ दलित र २९३८ छात्राहरुलाई क्रमशः ३,३७,२००।- र ११,७५,२०० ।- गरी जम्मा १५,१२,४००।- छात्रवृत्ति प्रदान गर्न सम्बन्धित विद्यालयरुलाई अनुदान निकासा दिइएको छ । साथै छात्रवृत्ति वितरण सम्बन्धि अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ :

- आवासिय तथा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण नगरिएको,
- विद्यालयमा अध्ययनरत आधारभूत तहका छात्रा तथा दलित विद्यार्थीहरुको विवरण IEMIS मा प्रविष्ट भएको तथ्याकंको आधारमा नियमानुसारले हुन आउने छात्रवृत्ति बापतको अनुदान वितरण गरिएको,
- गैर आवासिय छात्रवृत्ति तथा अन्य कुनै पनि प्रकारका छात्रवृत्तिहरु यस नगरपालिकाबाट वितरण नगरिएको ।

विद्यालयका छात्रा तथा दलितहरुलाई प्रदान गरिने छात्रवृत्ति तथा विपन्न वर्गका छात्रछात्रालाई प्रदान गरिने छात्रवृत्तिको लागि विद्यालयहरुले प्रविष्ट गर्ने तथ्याङ्कहरु सही र सत्य हुन जरुरी छ भने तालुक निकायले सूचना प्रकाशन गरेको समयभित्र आवश्यक विवरण समेत प्रविष्ट गर्नु आवश्यक देखिन्छ ।

४.१० यस नगरपालिका अन्तर्गत विशेष शिक्षा कार्यक्रमको रुपमा कुनै पनि स्रोत कक्षाहरु संचालनमा छैनन् भने विद्यालयमा बहुकक्षा बहुस्तर कक्षा व्यवस्थापन समेत लागु भएको छैन् । त्यस्तै यस स्थानिय तह भित्र औपचारिक रुपमा बहूभाषी विद्यालयको रुपमा विद्यालयहरु संचालन नभएता पनि अधिकांश आधारभूत तह संचालित विद्यालयहरुका प्रारम्भिक कक्षाहरुमा कक्षा शिक्षणमा बहुभाषाको प्रयोग हुने गरेको छ ।

४.११ दिवा खाजा कार्यक्रम कार्यान्वयन

यस नगरपालिका अन्तर्गतका २० ओटा सामुदायिक र ४ ओटा धार्मिक विद्यालयहरुमा कक्षा १ देखी ५ सम्मका कक्षाहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको लागि दिवा खाजा संचालनमा आएको छ । आ.व. २०७८।०७९ को अवधीमा मिति २०७८।०६।०४ देखी मिति २०७९।०३।३१ मा करिब १६० दिन विद्यालय संचालन भएको समयमा कक्षा १ देखी ५ सम्मका करिब ४७८३ विद्यार्थीहरुले दिवा खाजा प्राप्त गरेका छन् । शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुरबाट जारी कार्यक्रम कार्यान्वय पुस्तिकामा भएको प्रावधान अनुसार यस स्थानिय तह भित्र एकै प्रकारको खाजा मेनु तयार गरी मिति२०७९।०२।१७ गते बाट कार्यान्वयनमा लागु गरिएको छ ।

यसरी तयार भएको खाजा मेनुलाई अनुसूची ३ मा राखिएको छ । यस पालिका अन्तर्गतका प्राय सबै विद्यालयहरुमा विद्यालयको मानव स्रोतको व्यवस्थापन गरी दिवा खाजा व्यवस्थापन गरिएको छ। यसरी नेपाल सरकारले प्रति विद्यार्थी रु.१५ का दरले दिवा खाजा व्यवस्थापनका लागि अनुदान दिने उक्त रकमबाट विद्यार्थी दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्ने जनशक्ति व्यवस्थापन लगायतका कार्य गर्न नपाइने हुँदा दिवा खाजा व्यवस्थापन कार्य धेरै नै कठिन भएको तथा स्थानिय तहबाट समेत आर्थिक सहयोग प्रदान गर्न सकिएको अवस्था छैन ।

४.१२ अनौपचारिक शिक्षा तथा साक्षरता कार्यक्रम

यस नगरपालिका भित्र करिब ३९.७२ प्रतिशत जनसंख्या निरक्षर रहेको देखिन्छ । यस अवस्थालाई सून्य बनाउनका लागि नेपाल सरकारले लागत साझेदारीमा संचालन गर्ने भनिएको साक्षरता कार्यक्रम समेत प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन हुन सकिरहेको अवस्था छैन् । विगत तीन आर्थिक वर्षको अवस्था अध्ययन गर्दा कोभिडको कारण साक्षरता कार्यक्रमहरु पूर्णरुपमा संचालन हुन नसकेको तथा संचालन भएका कार्यक्रमहरु समेत प्रभावकारी रुपमा संचालन हुन नसकेको अवस्था छ साथै यस कार्यको लागि स्थानिय तहबाट बजेट व्यवस्थापन समेत हुन सकिरहेको छैन् । यसका साथै अन्य कुनै पनि अनौपचारिक शैक्षिक कार्यक्रमहरु नगरपालिका भित्र सचालन भएको तथ्यांक छैन् ।

४.१३ प्राविधिक शिक्षा

यस नगरपालिका अन्तर्गतको कुनै पनि विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा प्रदान गरिदैन तर यसै नगरपालिकाको वडा नं.१ मा श्री जानकी मेडिकल कलेज संचालनमा रहेको छ जसले चिकित्सा विज्ञानका विषयहरुमा प्रमाणपत्र र स्नातक तहको शिक्षा प्रदान गर्दै आउको छ ।

४.१३ विद्यालय भौतिक सुविधा

यस नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक तथा धार्मिक विद्यालयहरुमा रहेको भौतिक सुबिधाको अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ :

क्र.स.	भौतिक सुबिधा	विद्यालय संख्या		कैफियत
		पर्याप्त	अपर्याप्त	
१	विद्यालय भवन	४	२०	
२	कक्षा कोठा	४	२०	
३	निर्माणाधिन विद्यालय	४		
४	न्युनतम पुर्वाधार पुगेका विद्यालयहरु		२४	

५	विद्यालय सुरक्षित घेराबेरा	६	१८	
६	खेलमैदान	५	१९	
७	बालमैत्री खेल सामाग्री सहितको मैदान		२४	

४.१४ नमुना विद्यालयको अवस्था

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका अन्तर्गत वडा नं.२ मा अवस्थित श्री माध्यमिक विद्यालय कुम्हरौल रम्दैया भवाडीलाई नमुना माध्यमिक विद्यालयको रुपमा छनोट भई भौतिक तथा शैक्षिक कार्यहरु संचालन हुदै आएको छ। उक्त विद्यालय नमुना विद्यालयको रुपमा आ.व. २०७४।०७५ मा छनोट भई हाल पाँचौं वर्षको कार्यक्रमहरु संचालन हुँदै आएको छ । आ.व. २०७८।०७९ मा उक्त विद्यालयको लागि भौतिक तर्फ रु.७०,००,०००।- र शैक्षिक तथा व्यवस्थापकिय तर्फ रु.३०,००,०००।- गरी जम्मा रु.१,००,००,०००।- रकम अनुदान निकासा भई निर्माण कार्य भईरहेको छ। हाल सम्म उक्त विद्यालयको भौतिक तर्फको प्रगति हेर्दा …………… प्रतिशत कार्य सम्पन्न भइसकेको देखिन्छ। उक्त विद्यालयले आ.व. २०७८।०७९ मा प्राप्त गरेको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकिय अनुदानबाट देहायको कार्यहरु संचालन गरिरहेको छ :

१. सामान्य कक्षाकोठा व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भार,

२. शिक्षण सिकाइ सुधार योजना कार्यान्वयन तथा शिक्षक र विद्यार्थी प्रोत्साहन कार्यक्रम,

३. विज्ञान तथा कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापना

४.१५ निशुल्क सेनीटरी प्याड वितरणको अवस्था

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरुमा सामान्यतह ११/१२ वर्ष भन्दा माथी उमेर समूहका विद्यार्थी छात्राहरुलाई संघिय सरकारबाट प्राप्त अनुदानबाट सेनिटरी प्याड खरिद तथा व्यवस्थापन गरी सम्बन्धित विद्यालयहरुको माग अनुसार विद्यालयलाई वितरण गर्ने गरिएको र विद्यालयले एक जना महिला शिक्षकलाई फोकल शिक्षकको रुपमा जिम्मेवारी दिई सम्बन्धित छात्राहरुलाई सेनिटरी प्याड वितरण गर्ने गरिएको छ। आ.व. २०७८।०७९ मा यस कार्यको लागि प्राप्त भएको बजेटबाट १८,२५० थान सेनिटरी प्याड खरिद गरीसकिएको र उक्त प्याड विद्यालयको मागको आधारमा विद्यालयलाई वितरण गर्ने कार्य समेत भइरहेको छ । यसरी प्रदान गरिने प्याडबाट सामुदायिक विद्यालयहरुमा अध्ययनरत करिब ९१३ छात्राहरु लाभान्वित हुने अनुमान गरिएको छ।

४.१५ नगरपालिकाले अन्तरिक स्रोत अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरु तथा उपलब्धि

आ.व. २०७८।०७९ मा यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाले आन्तरिक स्रोतबाट १,११,००,०००।- बजेट विनियोजन भई देहाय अनुसारका कार्यक्रमहरु संचालन भएको थियो :

क.स.	कार्यक्रमको नाम	विनियोजित रकम	उपलब्धि	कैफियत
१	बालविकास शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारी तलब व्यवस्थापन	६१,००,०००।-	आ.व. २०७८।०७९ मा नेपाल सरकारले तोकेको न्युनतम तलब स्केल प्राप्त गरेका	
२	विद्यालय कम्प्युटर तथा विद्युतिय सामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापन	१५,००,००० ।-	कार्यक्रम संचालन नभएको ।	
३	विद्यालय फर्निचर खरिद तथा व्यवस्थापन	२०,००,०००।-	कार्यक्रम संचालन नभएको ।	
४	शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग तथा IEMIS सम्बन्धि तालिम संचालन	३,००,०००।-	कार्यक्रम संचालन भएको ।	
५	विद्यालय स्वास्थ्य सामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापन	२,००,०००।-	समाग्री खरिद गरी विद्यालयहरुलाई वितरण गरिएको ।	
६.	विद्यालय भौतिक निर्माण अनुदान	८५०,०००।-	कार्यक्रम संचालन नभएको ।	
७	प्र.अ. बैठक खाजा खर्च तथा विविध	१,५०,००० ।-	निर्धारित कार्यक्रम संचालन भएको ।	

परिच्छेद–५

असल अभ्यास, प्रमुख उपलब्धि, चुनौती तथा समाधानका उपायहरू

५.१ अन्य संस्थासँगको साझेदारीमा संचालित कार्यक्रमहरु

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि कार्यरत संघसंस्थाहरु र संचालन गरेका कार्यक्रमहरु देहाय अनुसार रहेको छ :

१) यस आ.व.मा EGRP II को प्राविधिक सहयोगमा प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम अन्तर्गत केही प्राविधिक सहयोग तथा विद्यालयहरुलाई अध्ययन सामाग्रीहरु वितरण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

५.१ असल अभ्यास तथा नवप्रर्वतनात्मक कार्यक्रमहरु

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि संचालन गरिएका असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरु निम्नानुसार रहेका छन् :

१) यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न सामुदायिक तथा धार्मिक विद्यालयहरुमा कार्यरत बालविकास शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई नेपालसरकारले बार्षिक बजेटमा तोके अनुसारको थप पारिश्रमिक बापत रकम प्रदान गरिएको ।

२) विद्यालयका कम्प्युटर शिक्षक तथा प्रधानाध्यापकहरुलाई शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग र IEMIS सम्बन्धि ५ दिने तालिम संचालन गरीएको ।

३) कोभिड कालिन असरलाई न्युनिकरण गर्न विद्यालयहरुलाई स्वास्थ्य सुरक्षा सामाग्रीहरु व्यवस्थापन गरिएको ।

४) विद्यालय दिवा खाजालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न नगरपालिका स्तरिय विद्यालय दिवा खाजा मेनु तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।

५) विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधारको लागि जनप्रतिनिधि र प्रधानाध्यापकहरुको बीचमा छलफल तथा अन्तक्रियाहरु संचालन भएको ।

५.३ समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाका अन्तर्गत शिक्षा क्षेत्र तर्फ संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धिलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :

१) विद्यालय शिक्षक तथा प्रधानाध्यापकहरु ICT को प्रयोग र IEMIS सम्बन्धि कार्यमा क्षमता विकास भएको,

२) विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न सहयोग पुगेको,

३) विद्यालय दिवा खाजामा नगरपालिका भित्र एक रुपता कायम गर्न सहयोग पुगेको तथा दिवा खाजा व्यवस्थापनमा सहज भएको,

४) शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि जनप्रतिनिधिहरुको सक्रियता बृद्धि भएको ।

५.४ चुनौती तथा समाधानका लागि गरिएका प्रमुखप्रयासहरू

यस क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिकाका अन्तर्गत शिक्षा क्षेत्रको विकासमा देखा परेका चुनौति तथा चुनौति समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरुलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

क्र.स.	चुनौति तथा समस्याहरु	समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु	कैफियत
१	शिक्षा नीति तथा कानुनको अस्पष्टता तथा दोहोरोपन		
२	कमजोर अनुगमन तथा विद्यालय		

	सुपरिवेक्षण प्रणाली		
३	कमजोर प्रशासनिक संरचना		
४	परीक्षा प्रणालीमा विश्वसनियताको कमी		
५	शिक्षाका कर्मचारीहरुमा क्षमता विकास तालिमको अभाव		
६	शिक्षाका प्रदेश तथा संघिय निकायहरुसँगको समन्वयमा कठिनाई		
७	शिक्षा प्रणालीमा राजनीतिक दबाब तथा गलत कार्यको प्रवर्द्धन गर्ने परिपाटी		
८	शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि स्थानिय तहमा स्पष्ट मार्गदर्शनको अभाव		
९	शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि बजेटको अभाव		
१०	कर्मचारी अभाव		

अनुसूचीहरू

- चालु आ व मा सञ्चालित प्रमुख कार्यक्रमहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगतिको तालिका
- राष्ट्रिय कितावखाना (शिक्षक) बाट पारित शिक्षकहरुको तलवी प्रतिवेदन